

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Стоматологічний факультет

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції
за міжнародної участі
«Актуальні питання сучасної стоматології»,
присвяченої 100-річчю стоматологічного факультету
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

Київ
Видавництво “КНИГА-ПЛЮС”
2021

УДК 616.31:378.4 (042.5)
М43

Матеріали науково-практичної конференції за міжнародної
участі «Актуальні питання сучасної стоматології», присвяченої
100-річчю стоматологічного факультету Національного
медичного університету імені О.О. Богомольця
18-19 березня 2021 р., м. Київ

Укладачі: Канюра О.А., Біденко Н.В., Філоненко В.В.

ISBN 978-966-460-136-5

© Канюра О.А., Біденко Н.В.,
Філоненко В.В., 2021

Конференцію внесено до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та конференцій Міністерства освіти і науки України (Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації») 2021 рік (Посвідчення № 432 від 29 вересня 2020 р.).

Організатори конференції:

- Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, стоматологічний факультет

Співорганізатори:

- Асоціація стоматологів України
- Українська Асоціація черепно-щелепно-лицевих хірургів
- Українська Асоціація профілактичної та дитячої стоматології
- Українська Асоціація стоматологічної освіти

ADE-UA

Організаційний комітет науково-практичної конференції за міжнародної участі «Актуальні питання сучасної стоматології», присвяченої 100-річчю стоматологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця:

- *Ю.Л. Кучин* – ректор університету, професор
- *О.А. Канюра* – проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор
- *С.В. Земсков* – проректор з наукової роботи та інновацій, професор
- *Р.Л. Скрипник* – проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, професор
- *Н.В. Біденко* – декан стоматологічного факультету, професор

- *А.В. Борисенко* – завідувач кафедри терапевтичної стоматології, професор
- *В.О. Маланчук* – член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, професор
- *В.П. Неспрядько* – завідувач кафедри ортопедичної стоматології, професор
- *О.В. Савичук* – завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань, професор
- *П.С. Фліс* – завідувач кафедри ортодонтії та пропедевтики ортопедичної стоматології, професор
- *Л.М. Яковенко* – завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку, професор
- *А.В. Копчак* – директор Стоматологічного медичного центру, професор
- *Я.А. Кульбашина* – професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
- *Л.О. Хоменко* – професор кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань
- *І.Л. Скрипник* – доцент кафедри ортодонтії та пропедевтики ортопедичної стоматології
- *В.В. Філоненко* – заступник декана стоматологічного факультету, доцент
- *О.І. Коваль* – заступник декана стоматологічного факультету, професор
- *А.О. Мельник* – заступник декана стоматологічного факультету, доцент
- *Є.І. Марцинюк* – в.о. голови студентської ради стоматологічного факультету
- *А.О. Крупич* – голова Студентського наукового товариства імені О.А. Киселя стоматологічного факультету

Усі публікації наведено зі збереженням наукових думок і творчих рішень авторів. Організаційний комітет не завжди поділяє думки авторів публікацій. Жодну публікацію не можна копіювати, дублювати та використовувати в будь-якому вигляді без письмової згоди авторів та видавців Матеріалів конференції.

ОРГКОМІТЕТ ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ПОДЯКУ

***керівництву Національного медичного університету імені
О.О. Богомольця, лекторам, авторам публікацій за підтримку
та участь в роботі науково-практичної конференції***

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ ТА ЙОГО НАУКОВИХ ШКІЛ

СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ 100 РОКІВ Біденко Н.В.	8
УРОЧИСТІ ЗБОРИ З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ	15
ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ Борисенко А.В., Печковський К.Є.	19
НАУКОВА ШКОЛА КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НМУ імені О.О. Богомольця. ОБГРУНТУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ Борисенко А.В.	27
ПРОФЕСОР І.О. НОВИК – ФУНДАТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ПАРОДОНТОЛОГІЇ Борисенко А.В., Дікова І.Г., Кононова О.В.	33
РОЗВИТОК КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ТА ЇЇ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ В.О. Маланчук, О.С. Воловар, Я.А. Кульбашна	35
МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ КАФЕДРИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ Неспрядько В.П., Клітинський Ю.В.	52
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ Савичук О.В., Хоменко Л.О.	61
НАУКОВА ШКОЛА ОРТОДОНТІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ Фліс П.С.	64

НАУКОВА ШКОЛА КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ВРОДЖЕНИХ І НАБУТИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ Яковенко Л.М., Чехова І.Л., Єфименко В.П., Кисельова Н.В., Єгоров Р.І., Ковтун Т.О., Шафета О.Б.....	70
--	----

РОЗДІЛ 2

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА ЕПІДЕМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

«ВВЕДЕННЯ В КЛІНІЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ» – НОВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ Біденко Н.В., Остапко О.І.	75
ІСТОРІЯ, ЯКА НАРОДЖУЄТЬСЯ ЗАРАЗ. ГУМАНІСТИЧНІ ТА ЕТИЧНІ ВИМІРИ СИСТЕМНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ Гордієнко О.В.	78
ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ-СТОМАТОЛОГАМИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ Дементьєва О.В., Романюк О.В., Чумак Е.А.	80
ОСОБЛИВОСТІ ОВОЛОДІННЯ ФАХОВИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Канюра О.А., Біденко Н.В., Філоненко В.В.	83
ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ Копчак О.В., Черняк С.Я., Новіков Р.А., Рогозін В.В.	84
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ПЛАТФОРМ (ZOOM) НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» Маланчук В.О., Воловар О.С., Шевчук Р.І.	87
МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВИХ ХІРУРГІВ В УКРАЇНІ: ПРОЄКТ Маланчук В.О., Кульбашна Я.А., Нагірний Я. П., Шувалов С.М.	88
ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО В УМОВАХ КАРАНТИНУ, ПОВ'ЯЗАНОГО З COVID-19 Огоновський Р.З., Колесніченко О.В., Синиця В.В., Малко Н.В., Гірчак Г.В., Солина Н.М.	91

АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Поліщук С.С., Скиба В.Я., Поліщук В.С., Назарчук О.А.	94
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ: ПРИЧИНИ, ЯКІ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЮ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ	
Саханда І.В.	95

РОЗДІЛ 3

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ТА ОРТОДОНТІЇ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТНОЇ МЕХАНІЧНО-ДІЮЧОЇ АПАРАТУРИ ТА МІОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ З ДИХАЛЬНОЮ ГІМНАСТИКОЮ У ПАЦІЄНТІВ ВІКОМ 6-9 РОКІВ	
Ардикуце В.П.	98
ЗМІНИ ТКАНИН ПАРОДОНТА ЩУРІВ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТИ ІІ ТИПУ	
Артемчук А.В., Савичук О.В.	101
ORAL HEALTH OF CHILDREN UNDERGOING DENTAL TREATMENT UNDER GENERAL ANESTHESIA	
Burak Zh.M., Al-Dujaili M.S.Sh.	102
COMPLEX TREATMENT OF CHILDREN'S CHRONIC CATARRHAL GINGIVITIS WITH THE USE OF PROTEOLYSIS INHIBITORS	
Volkova S.V., Ptytsina V.A., Sukharev M.V.	105
ПОШИРЕНІСТЬ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ КАРІЄСУ ЗУБІВ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПРОРІЗУВАННЯ ЗУБІВ	
Гороховський В.В.	107
СТРАТЕГІЯ ЛІКУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ ІЗ СКУПЧЕНІСТЮ ЗУБІВ	
Дмитренко М.І.	109
ПОКАЗАННЯ ТА ПРОТИПОКАЗАННЯ ДО ВИДАЛЕННЯ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ І ДЕФОРМАЦІЙ У РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ ФОРМУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНОГО АПАРАТУ	
Дорошенко С.І., Кузьменко І.С.	111
АНАЛІЗ АСОЦІАЦІЇ ПОЛІМОРФІЗМУ RS2981579 ГЕНА FGFR2 З РОЗВИТКОМ ПАТОЛОГІЧНИХ ФОРМ ПРИКУСУ	
Дорошенко С.І., Шкарупа В.М., Стороженко К.В.	113

ДОСВІД ЛІКУВАННЯ ПЕРЕЛОМІВ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ В ДІТЕЙ У ПЕРІОД ЗМІННОГО ПРИКУСУ	
Єгоров Р.І.....	115
КОМБІНОВАНИЙ ПІДХІД У ЛІКУВАННІ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ГЕЛЮ BIOREPAIR	
Ісакова Н.М., Закалата Т.Р.....	117
ОБҐРУНТУВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАХОДІВ У КОМПЛЕКСНОМУ ПІДХОДІ ДО ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ ЗІ СКУПЧЕНІСТЮ ЗУБІВ	
Канюра О.А., Кримвовський К.Г., Бродецька Л.О.	120
ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФАНТИЛЬНИХ ГЕАНГІОМ У ДІТЕЙ	
Кисельова Н.В., Кірієнко Ю.Ю.	122
ВИБІР УМОВ ПРОВЕДЕННЯ САНАЦІЇ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ ТА ТЕМПЕРАМЕНТУ	
Коваль О.І., Коваль П.Б.	124
ПРОЯВИ ЕНТЕРОВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ В ПОРОЖНИНІ РОТА У ДІТЕЙ	
Корнієнко Л.В., Трубка І.О.....	126
PREVALENCE OF GINGIVITIS AMONG CHILDREN AND ADOLESCENT IN BREST REGION	
Krautsova-Kukhmar N.G., Shakavets N.V.....	129
СТАН ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ У ДІТЕЙ З ГОСТРИМИ ФОРМАМИ ЛЕЙКЕМІЇ	
Легенчук О.В., Опанасенко О.О.	131
КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ТИМЧАСОВИХ МОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ РЕСТАВРАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ	
Лютіков О.І.....	133
АНАЛІЗ ЧАСТОТИ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ТА ПАТОЛОГІЧНИХ ФОРМ ПРИКУСУ, ПОВ'ЯЗАНИХ З РОСТОМ ТА РОЗВИТКОМ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Масна-Чала О.З., Чайковська С.Ю., Масна З.З., Адамович О.О., Пальтов Є.В., Рудницька Х.І., Челпанова І.В.	135
ЛОГОТЕЙПУВАННЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ ЗМІНАМИ ТКАНИН ЯЗИКА	
Мельник А.О., Яковенко А.О.	138
ОЦІНЮВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ У ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Мельник В.С., Білищук Л.М., Зомбор К.В.....	140
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЩОДО ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ШЛЯХОМ НАОЧНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ ГІГІЄНИЧНИХ ІНДЕКСІВ У ДІТЕЙ З НЕЗНІМНОЮ ОРТОДОНТИЧНОЮ АПАРАТУРОЮ	
Немирович Ю.П., Пономаренко В.С.	142

ТАКТИКА ЛІКУВАННЯ РАДИКУЛЯРНИХ ЗУБОВМІСНИХ КІСТ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ, УТВОРЕНИХ ВІД ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ	
Ододюк В.В.	145
SYSTEMATIZATION OF STAINED DENTAL PLAQUE IN CHILDREN	
Ostrianko V. I., Yakubova I. I., Buchinskaya T.O., Volkova S.V.	146
РОЛЬ ПЕРИНАТАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ У ФОРМУВАННІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
Парпалей К.А., Трубка І.О., Парпалей Є.І.	147
ДИСТАЛІЗАЦІЯ ПЕРШИХ ПОСТІЙНИХ МОЛЯРІВ – СПОСІБ СТВОРЕННЯ МІСЦЯ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ РЕТЕНЦІЇ ТА ВЕСТИБУЛЯРНОГО ПОЛОЖЕННЯ ІКЛІВ	
Пилипів Н.В., Корнієнко М.М.	150
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ ПРИКАРПАТТЯ	
Попович З.Б., Рожко М.М.	152
МЕТОДОЛОГІЯ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЕРОЗИВНИХ УРАЖЕНЬ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ	
Савичук О.В., Зайцева Є.М., Шаповалова Г.І.	154
ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТВЕРДИХ ТКАНИН ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З УРАЖЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНДЕКСУ НАЙВИЩОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ КАРІЄСУ	
Смоляр Н.І., Боднарук Н.І.	156
ПОШИРЕНІСТЬ АНОМАЛІЙ ЗУБНИХ РЯДІВ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Смоляр Н.І., Лесіцький М.Ю., Лисак Т.Ю.	159
СТОМАТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИ СИНДРОМІ АРНОЛЬДА-КІАРІ І ТИПУ	
Стоян О. Ю., Денисова О. Г.	161
CLINICAL EFFICACY OF DIFFERENTIATED TREATMENT REGIMENS OF CARIES IN IMMATURE PERMANENT TEETH	
Tserakhava T.N., Shakavets N.V, Klenovskaya M.I., Melnikava E.I., Naumovich D.N., Cherniauska N.D.	162
ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ З ВРОДЖЕНИМИ НЕЗРОЩЕННЯМИ ГУБИ ТА ПІДНЕБІННЯ НА ЕТАПІ ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ЗНІМНОЮ АПАРАТУРОЮ	
Філоненко В.В., Біденко Н.В.	165
ДІАГНОСТИЧНІ КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРУШЕННЯ НОСОВОГО ДИХАННЯ У ДІТЕЙ З ПАТОЛОГІЧНИМИ ВИДАМИ ПРИКУСУ	
Фліс П.С., Вишемирська Т.А.	167

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЛОСТІ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ ЯК МЕТОД ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕННЯ ОКЛЮЗІЇ ТА РОЗВИТКУ ВСЬОГО ОРГАНІЗМУ ДИТИНИ Фліс П.С., Вознюк В.П., Петрусь В.В., Табачок Ю.В.....	169
ДИСТАЛІЗАЦІЯ МОЛЯРІВ НА ВЕРХНІЙ ЩЕЛЕПІ ЗА ДОПОМОГОЮ ДИСТАЛІЗАТОРА З ОПОРОЮ НА МІНІ-ІМПЛАНТИ В ДІЛЯНЦІ СЕРЕДИННО-ПІДНЕБІННОГО ШВА Фліс П.С., Канюра О.А., Ращенко Н.В., Коваленко А.О., Мельник Б.М.	171
ТРАНСПОЗИЦІЯ ЗУБІВ (ЛІТЕРАТУРНИЙ ОГЛЯД) Фліс П.С., Мазка В.В.	173
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ Фліс П.С., Омельчук М.А., Бобокал А.М., Омельчук К.М., Циж А.В., Кириченко Н.А.	176
ПЛАНУВАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ І ОБСЯГИ ПОСЛУГ, ЯКІ ЗГІДНО З НОРМАТИВОМ РОЗРАХОВАНІ НА ОДНУ ДИТИНУ Фліс П.С., Омельчук М.А., Вознюк В.П., Омельчук К.М., Кириченко Н.А. ...	178
ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ АНОМАЛІЙ ПОЛОЖЕННЯ ЗУБІВ ТА ПРИКУСУ З УРАХУВАННЯМ ВІКУ ПАЦІЄНТІВ Фліс П.С., Омельчук М.А., Леоненко Г.П., Омельчук К.М., Кириченко Н.А. .	181
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕТЕНЦІЙНИХ АПАРАТІВ ДЛЯ ДИСТАЛЬНОГО ПРИКУСУ Фліс П.С., Омельчук М.А., Ращенко Н.В., Омельчук К.М., Кириченко Н.А.	183
УДОСКОНАЛЕННЯ СПОСОБУ РЕТЕНЦІЇ ДИСТАЛЬНОГО ПРИКУСУ Фліс П.С., Омельчук М.А., Ращенко Н.В., Циж А.В.	186
THE ORTHODONTIC APPLIANCES FOR TREATMENT OF OPEN BITE BY P. FLIS – V. FILONENKO AND P. FLIS – O. TSYZH – V. FILONENKO Flis P., Filonenko V., Tsyzh O.	188
ВПЛИВ ОРТОДОНТИЧНОЇ АПАРАТУРИ НА СТАН КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКА ТА АЛЬВЕОЛЯРНОЇ ЧАСТИНИ ЩЕЛЕП Фліс П.С., Циж А.В., Ращенко Н.В., Омельчук М.А., Кириченко Н.А.....	191
ГІНГІВІТ, АСОЦІЙОВАНИЙ ІЗ ЗУБНОЮ БІОПЛІВКОЮ, – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ Хоменко Л.О., Остапко О.І., Сороченко Г.В., Голубєва І.М.....	194
РЕВАСКУЛЯРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ЛІКУВАННЯ ТРАВМ ЗУБІВ З НЕЗАВЕРШЕНИМ ФОРМУВАННЯМ КОРЕНЯ Чегертма Е.І., Плиска О.М.	197
ВМІСТ МІНЕРАЛЬНИХ КОМПОНЕНТІВ У РОТОВІЙ РІДИНІ У ДІТЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЯЖКОСТІ ПЕРЕБІГУ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ Чухрай Н.Л., Лещук С.Є., Фур М.Б.....	199

ПОШИРЕНІСТЬ МЕЗІАЛЬНОГО ПРИКУСУ У ВІКОВОМУ АСПЕКТІ В ДІТЕЙ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Чухрай Н.Л., Міськів А.Л.	202
ПОШИРЕНІСТЬ ЗУБО-ЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ У ДІТЕЙ З ІНФЕКЦІЙНИМ МОНОНУКЛЕОЗОМ	
Чухрай Н.Л., Савчин С.В., Дубецька-Грабоус І.С.	204
INDICATORS OF EARLY CHILDHOOD CARIES INCIDENCE IN BELARUSIAN CHILDREN ACCORDING TO THE NEW INTERNATIONAL PROTOCOL	
Shakavets N., Antonenka A., Zhylevich A., Svirskaya A.	206
ГУМОРАЛЬНІ ЧИННИКИ ВРОДЖЕНОГО ІМУНІТЕТУ В ЗМІШАНІЙ СЛИНІ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАПАЛЬНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ РОТОГЛОТКИ	
Шматко В.І.	207
МОДЕЛЮВАННЯ ОСТЕОПОРОЗУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НА ТЛІ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ	
Шматко В.І., Шаповалова Г.І., Артемчук А.В.	209
THE EFFECT OF DIET ENRICHED WITH PYROPHOSPHATE (E-450) ON MORPHOLOGICAL CHANGES OF TOOTH GERMS OF MOUSE EMBRYOS	
Yakubova I.I., Ostrianko V.I., Tsypan S.B., Skrypnyk Y.V., Volkova S.V.	211

РОЗДІЛ 4

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ЩОДО ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ПАЦІЄНТІВ З ПАТОЛОГІЧНИМИ СТАНАМИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ	
СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ЗАСТОСУВАННЯ АВТОГЕННИХ, БІОГЕННИХ ТА КРІОКОНСЕРВОВАНИХ ТКАНИН У ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІЙ ТА ПЛАСТИЧНІЙ ХІРУРГІЇ ОБЛИЧЧЯ	
Аветіков Д.С., Локес К.П., Кравченко С.Б.	213
АНАЛІЗ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ НУКЛЕОТИДНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ ВИЛИЧНОЇ КІСТКИ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ ПОШКОДЖЕННЯМ ІНФРАОРБІТАЛЬНОГО НЕРВА	
Барило О.С., Фурман Р.Л.	215
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ГІГІЄНИ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ СЕРЕД ПАР МОНОЗИГОТНИХ ТА ДИЗИГОТНИХ БЛИЗНЮКІВ	
Білінський О. Я., Костенко Є.Я.	217
ЕКСПРЕСІЯ ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ 16 ТИПУ СЕРЕД РІЗНИХ ГІСТОЛОГІЧНИХ ТИПІВ ПЛЕОМОРФНИХ АДЕНОМ СЛИННИХ ЗАЛОЗ	
Бродецький І.С., Маланчук В.О., Дядик О.О., Мірошниченко М.С., Кротевіч М.С.	220

EXPERIENCE OF USE OF THE CONE-BEAM COMPUTED TOMOGRAPHY IN THE DIAGNOSIS OF SALIVARY STONE DISEASE OF SUBMANDIBULAR SALIVARY GLANDS: CLINICAL CASE REPORT	
Vares Ya.E., Filipyski A.V., Filipiska T.A.	221
ЦЕРВІКО-МАНДИБУЛЯРНА ДИСФУНКЦІЯ. ФОРМИ ТА РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	
Вовк В.В., Неспрядько В.П.	224
МОНОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА ПРЕПАРАТАМИ СЕРРАТИОПЕПТИДАЗИ	
Воловар О.С., Крижанівська О.О.	228
LOCAL CORRECTION OF TISSUE HYPOXIA IN COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS (EXPERIMENTAL STUDY)	
Volovyk I. A., Borysenko A. V.	231
ALZHEIMER'S DISEASE: PERIODONTAL PATHOGENS AS A RISK FACTOR FOR THE DEVELOPMENT	
Harashchuk I.V.	233
КІЛЬКІСНІ ЗМІНИ САЛІВАЦІЇ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ПАРОДОНТА НА ТЛІ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ	
Глуценко Т.А.	235
ВПЛИВ ГЕЛЮ «ФІАЛКА» НА АКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПАРОДОНТИТУ	
Горбатовська Н.В., Ніколаєва Г.В., Новицький В.Б.	237
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ «ГВТ» У ПРОФЕСІЙНІЙ ГІГІЄНІ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Горленко Т.І.	239
ІНДИВІДУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОКЛЮЗІЙНОЇ ПОВЕРХНІ ПЕРШОГО НИЖНЬОГО МОЛЯРА	
Готич Р.І., Воробець А.Б.	242
КОМБІНОВАНИЙ СПОСІБ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ З УЛЬТРАЗВУКОВИМ ТА МЕДИКАМЕНТОЗНИМ ОБРОБЛЕННЯМ ПАРОДОНТАЛЬНИХ КИШЕНЬ	
Гриновець І.С., Ріпецька О.Р., Гриновець В.С., Денєга І.С., Бучковська А.Ю.	244
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ МІЦНОСТІ ТА ТРИЩИНІЙКОСТІ ЕЛАСТИЧНИХ ТА АКРИЛОВИХ ПОЛІМЕРІВ ДЛЯ БАЗИСІВ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ МЕТОДОМ АКУСТИЧНОЇ ЕМІСІЇ	
Гуцьовська Р.П., Гуцьовський Я.Р.	246

ЗАСТОСУВАННЯ CAD/CAM ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ РЕЗЕКЦІЙНОГО ЕНДОПРОТЕЗУ ПІДБОРІДНОЇ ДІЛЯНКИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Дворник В.М., Кузь Г.М., Єрис Л.Б., Тесленко О.І., Тумакова О.Б., Кузь В.С.	248
ВІДМІННІСТЬ АЛЬВЕОЛІТУ ВІД ЛУНОЧКОВОГО БОЛЮ	
Джавдіасл А., Рибачук А.В.	250
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СОРБЦІЙНО-АПЛІКАЦІЙНОЇ ТЕРАПІЇ	
Дікова І.Г., Печковський К.Є., Захарова С.М.	252
ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИРКОНІЄВИХ ДЕНТАЛЬНИХ ІМПЛАНТАТІВ У ХІРУРГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ	
Дмитришин Ю.Б., Панькевич В.В., Пуцько З.П.	255
ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДУ РЕПЛІК ДЛЯ ПРИЖИТТЄВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІН ПОВЕРХНІ ЕМАЛІ ВІТАЛЬНИХ ЗУБІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ У СКЕНУВАЛЬНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ МІКРОСКОПІ	
Довганик В.В., Синиця В.В.	257
СУЧАСНІ П'ЄЗОХІРУРГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ КІСТОК ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ	
Єгізарян О.Г.	259
ОЦІНЮВАННЯ КЛІНІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКУВАННЯ ГІПЕРЧУТЛИВОСТІ ЗУБІВ НА ТЛІ РЕЦЕСІЇ ЯСЕН	
Іваницька О.С., Іваницький І.О., Буханченко О.П., Гаврильєв В.М., Розколупа О.О.	261
СТАН МІНЕРАЛЬНОГО ОБМІНУ В КІСТЦІ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКУ ЩУРІВ ПРИ ВПЛИВІ ВНУТРІШНЬОУТРОБНОЇ ГІПОКСІЇ ТА КАРІЄСОГЕННОГО РАЦІОНУ	
Іванов В.С.	263
ПОЄДНАНІ ПРОЯВИ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ: СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ	
Клочан С.М.	266
КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ФОТОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ	
Кокарь О.О., Дементьєва О.В.	268
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОФІЛАКТИКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЕД ВАГІТНИХ	
Коленко Ю.Г., Колесник К.В.	271
LOCAL IMMUNITY OF THE ORAL CAVITY IN PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS AND BRONCHIAL ASTHMA	
Kolenko Y.G., Lynovytska O.V., Timokhina T.O.	272

РОЛЬ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ В ПАТОГЕНЕЗІ ХРОНІЧНОГО РЕЦИДИВНОГО АФТОЗНОГО СТОМАТИТУ	
Коленко Ю.Г., Синько А.О.....	275
ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ЗАГОСТРЕНОГО ПЕРЕБІГУ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ В ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПСИХОЕМОЦІЙНИМ СТРЕСОМ	
Кононова О.В.....	276
ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНУ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З ФІБРОМАТОЗОМ ЯСЕН З УРАХУВАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ	
Копчак О.В., Азаров О.В., Черняк С.Я., Айрапетян К.А.	279
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРОДОНТОПРОТЕКТОРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МУКО-ГІНГІВАЛЬНОГО ГЕЛЮ НА РОСЛИННІЙ ОСНОВІ	
Копчак О.В., Береговий О.О.....	281
ІН'ЄКЦІЙНІ МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТА ПРИ СПОНТАННОМУ ПАРОДОНТИТУ У ЩУРІВ (ДОКЛІНІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Копчак О.В., Марченко Н.С., Макаренко О.М., Савосько С.І.	283
КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ТКАНИНАХ ПАРОДОНТА У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ ТА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ	
Копчак О.В., Янішевська Л.М., Янішевський К.А., Куліш А.С.	285
ОСОБЛИВОСТІ НЕКАРІОЗНИХ УШКОДЖЕНЬ ЗУБІВ	
Костишин А.Б., Костишин З.Т., Ільницька О.М., Штурмак В.М.	287
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДИСФУНКЦІЄЮ СНЩС В РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД COVID-19	
Костюк Т.М., Хомяк К.І.	289
ОЦІНКА СТАНУ ПАРОДОНТА У ПАЦІЄНТІВ З ГЛЮТЕНАСОЦІЙОВАНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ	
Кустрьо Т.В.....	292
ЗАСТОСУВАННЯ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ФЛЕГМОН ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ	
Личман В. О.....	294
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОЗОНУ НА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ МІКРОФЛОРИ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Локота Ю.Є., Палійчук І.В., Куцик Р.В., Палійчук В.І.	296
ПОРІВНЯННЯ ГЕМОГРАМ ХВОРИХ НА РАК ПОРОЖНИНИ РОТА В РАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ І ВНУТРІШНЬОАРТЕРІАЛЬНОЇ ПОЛІХІМІОТЕРАПІЇ	
Лунгу В.І., Лунгу К.В.	298

МІКРОЯДРА ЕКСФОЛІАТИВНИХ КЛІТИН БУКАЛЬНОГО ЕПІТЕЛІЮ ЯК МАРКЕР МУТАГЕННОГО ЕФЕКТУ ЦИТОСТАТИКІВ	
Лунгу В.І., Лунгу К.В., Лунгу С.В.	300
ПІДВИЩЕННЯ ПРОТИПУХЛИННОГО ЕФЕКТУ ПРИ ЛІКУВАННІ РАКУ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Лунгу В.І., Лунгу К.В., Лунгу С.В.	303
У ХВОРИХ НА РАК ПОРОЖНИНИ РОТА У РАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ	
Лунгу К.В.	306
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОЗВАРЮВАННЯ М'ЯКИХ ТКАНИН, ВУЗЛОВИХ ШВІВ, ВНУТРІШНЬОШКІРНОГО ШВА ТА ШКІРНОГО КЛЕЮ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	
Маланчук В.О., Жураковська Г.В., Савосько С.І.	310
ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ РЕТЕНЦІЇ ВЕРХНІХ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ	
Мартинець М.Я., Олійник А.Г., Угляр І.М., Палій А.В., Лука М.М.	312
МЕТОД ЛІКУВАННЯ ДЕСКВАМАТИВНОГО ГЛОСИТУ НА ТЛІ ХВОРОБ ТРАВНОГО ТРАКТУ	
Марченко А.В., Дев'яткіна Т.О., Литовченко І.Ю., Розколупа Н.В., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Чечотіна С.Ю.	314
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИСЕПТИКА ЦИТЕАЛ В ЕНДОДОНТІЇ	
Марченко А.В., Литовченко І.Ю., Костиренко О.П., Сідаш Ю.В., Іленко-Лобач Н.В.	316
ОСТЕОРЕГЕНЕРАТИВНА АКТИВНІСТЬ ПЕРІОСТУ В ДІЛЯНКАХ НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ КІСТОК, УРАЖЕНИХ КІСТОЗНИМИ УТВОРЕННЯМИ РІЗНОГО ГЕНЕЗУ	
Мокрик О.Я., Гаврильців С.Т., Ломницький І.Я., Ковпак Л.В.	318
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ЛІКУВАННЯ АТОПІЧНОГО ХЕЙЛІТУ	
Несин О.Ф., Печковський К.Є., Печковська І.М., Тівоненко Л.І.	321
ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЧЕРВОНОГО ПЛОСКОГО ЛИШАЮ	
Несин О.Ф., Регурецька Р.А.	323
ОСОБЛИВОСТІ ПРОТЕЗУВАННЯ ЗА ПОВНОЇ ВТРАТИ ЗУБІВ У ОСІБ СТАРЕЧОГО ВІКУ	
Неспрядько В.П., Богатирьова Д.І.	325
ЦИФРОВИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ ПЛОЩІ ФАСЕТОК СТЕРТОСТІ ЗУБІВ. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ BRUXSCHECKER	
Неспрядько В.П., Невинний Г.М.	328

ДОСЛІДЖЕННЯ МІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА В ТКАНИНАХ КРАЙОВОГО ПАРОДОНТА ПІСЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕТРАКЦІЇ У ПАЦІЄНТІВ З РІЗНИМ БІОТИПОМ ЯСЕН	
Неспрядько В.П., Терехов С.С.	331
РЕЗУЛЬТАТИ БІОХІМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ АНТИОКСИДАНТНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГЕЛЮ «МУМІЄ» В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПАРОДОНТИТУ	
Новицька І.К., Друм М.Б., Косенко Д.К.	334
АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОГЕЛЕВИХ ПОВ'ЯЗОК ПРИ ОДОНТОГЕННИХ АБСЦЕСАХ ТА ФЛЕГМОНАХ	
Огоновський Р.З., Мельничук Ю.М., Погранична Х.Р., Слободян Р.В.	337
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ CAD/CAM ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ З ПЕРЕЛОМАМИ ГОЛОВКИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Павличук Т.О., Чепурний Ю.В., Копчак А.В.	339
ЗАСТОСУВАННЯ ФІБРИНУ, ЗБАГАЧЕНОГО ТРОМБОЦИТАМИ (A-PRF), ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ РАДИКУЛЯРНИХ КІСТ ЩЕЛЕП, ЩО НАГНОЇЛИСЯ	
Панькевич А.І., Колісник І.А., Гоголь А.М.	341
АЛГОРИТМ ДІАГНОСТИКИ ОСТЕОПОРОЗУ АЛЬВЕОЛЯРНОЇ КІСТКИ У ХВОРИХ НА ЗАПАЛЬНІ, ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНІ ТА ДИСТРОФІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ПАРОДОНТА	
Печковський К.Є., Несин О.Ф., Печковська І.М.	343
КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ У ПАЦІЄНТІВ, ЯКИХ ЛІКУВАЛИ З ПРИВОДУ ТРАВМАТИЧНИХ ПЕРЕЛОМІВ СУГЛОБОВОГО ВІДРОСТКА НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Погранична Х.Р., Огоновський Р.З., Мельничук Ю.М.	345
ПОРУШЕННЯ МІНЕРАЛЬНОЇ ЩІЛЬНОСТІ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ З ОСТЕОПЕНІЄЮ	
Пюрик В.П., Деркач Л.З., Ярмошук І.Р.	347
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ФІБРОЗНОЇ ОСТЕОДИСПЛАЗІЇ ВЕРХНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Пюрик В.П., Тарнавська Л.В., Домбрович С.В.	349
ЧАСТОТА ТКАНИННОЇ СЕНСИБІЛІЗАЦІЇ ДО КІСТКОВОГО АНТИГЕНУ У ХВОРИХ З ГЕНЕРАЛІЗОВАНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПАРОДОНТА ПРИ НЕРВОВІЙ АНОРЕКСІЇ	
Решетник Л.Л., Антоненко М.Ю.	351
НАСЛІДКИ ШТУЧНОГО КОНТРАСТУВАННЯ ПРОТОК ПРИВУШНОЇ СЛИННОЇ ЗАЛОЗИ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ПАРОТИТІ	
Рибалов О.В., Андриянова О.Ю., Яценко П.І., Правда А.В.	353

THE ROLE OF ANNUAL PROPHYLACTIC EXAMINATIONS IN THE PREVENTION OF PERIODONTAL DISEASES	
Ripetska O., Hrynovets V., Deneha I., Buchkovska A., Dovhanyk V.	355
ЗАКОНОМІРНОСТІ ДИНАМІКИ ЩІЛЬНОСТІ ТА МІНЕРАЛЬНОГО СКЛАДУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ЩУРА НА ТЛІ ОПІОЇДНОГО ВПЛИВУ ТА ПІСЛЯ ЙОГО ВІДМІНИ	
Рудницька Х.І., Согуйко, Р.Р., Масна З.З., Масна-Чала О.З., Адамович О.П., Чалий Т.В., Коцаренко М.В.	357
CLINICAL ASPECTS OF PERIODONTAL TISSUE ADAPTATION TO OCCLUSION LOAD IN PATIENTS WITH CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS	
Sergeieva A.V., Timokhina T.O., Khrol N.S.	360
ПСИХОПАТИЧНІ СТАНИ ПАЦІЄНТІВ ТА ЇХ СПЕЦИФІКА У СТОМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ-ПАРОДОНТОЛОГА	
Сергеева І.Є.	362
СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ВИБОРУ СТОМАТОЛОГАМИ РІЗНИХ МЕТОДИК ДЕСЕНСИБІЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ ГІПЕРЕСТЕЗІЇ ЗУБІВ (АНАЛІЗ АНОНІМНОГО АНКЕТУВАННЯ)	
Симоненко Р.В., Тирса О.В., Філоненко Т.В.	365
PECULIARITIES OF EXAMINATION AND SURGICAL TREATMENT OF PATIENTS WITH SKIN AND ORAL MUCOSA IN ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY	
Skikeych M.G., Mukovoz O.E., Voloshyna L.I.	367
ОЦІНЮВАННЯ НАПРЯМКІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ МАЛИХ ДЕФЕКТІВ ЗУБНИХ РЯДІВ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ М.ХАРКОВА	
Слинько Ю.О.	370
ЗМІНИ РЕОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КРОВІ ПІСЛЯ РОЗКРИТТЯ ОДОНТОГЕННИХ ФЛЕГМОН ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ	
Стебловський Д.В., Бондаренко В.В., Локес К.П., Кудря А.І.	372
CARIES VACCINE: PERSPECTIVES OF CREATION	
Strochenko Ye.O.	374
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ КЛІНІЧНИХ ОЗНАК У ПРОЦЕСІ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ У ХВОРИХ З ПІДОЗРОЮ НА СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНІ РОЗЛАДИ	
Телішевська У.Д., Телішевська О.Д., Михайлевич М.Ю.	376
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ УЛЬТРАСОНОГРАФІЇ В ДІАГНОСТИЦІ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ ТА МОНІТОРИНГУ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ НА ПРИКЛАДІ КЛІНІЧНОГО ВИПАДКУ	
Телішевська У.Д., Телішевська О.Д., Слободян Р.В.	378

ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДВОКОМПОНЕНТНИХ ПАЦІЄНТСПЕЦИФІЧНИХ ЕНДОПРОТЕЗІВ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА	
Терлецький Р.О., Чепурний Ю.В., Копчак А.В.....	380
МІСЦЕВИЙ ІМУНІТЕТ ПОРОЖНИНИ РОТА У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ ТА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ	
Тімохіна Т.О., Несин О.Ф., Печковський К.Є	382
ЗМІНИ КЛІНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У РУБЦЕВОЗМІНЕНИХ ТКАНИНАХ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ФОРМУВАННЯ ЇХ У РАЗІ ЗАСТОСУВАННЯ КРІОЕКСТРАКТУ ПЛАЦЕНТИ НА ІНТРАОПЕРАЦІЙНОМУ ЕТАПІ	
Торопов О.А.....	385
ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ ПАЦІЄНТІВ З ДЕФЕКТАМИ ОРБИТИ	
Чепурний Ю.В., Копчак А.В.....	387
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДІВ КОРЕКЦІЇ ОКЛЮЗІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ОКЛЮЗІЙНОЇ РІВНОВАГИ ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОМУ ПАРОДОНТИТІ І СТУПЕНЯ ЗА УМОВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ЗУБНОГО РЯДУ	
Червонна Н.В., Неспрядько В.П., Проценко А.М.	389
КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПАЦІЄНТСПЕЦИФІЧНИХ ІМПЛАНТАТІВ, ВИГОТОВЛЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЇ СЕЛЕКТИВНОГО ЛАЗЕРНОГО СПІКАННЯ ТИТАНУ (DMLS) У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДЕФЕКТАМИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Черногорський Д.М., Воллер М.В., Копчак А.В.....	391
ДОСВІД ФІЗІОТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО АЛЬВЕОЛІТУ	
Чумаченко О.В., Топчій Д.В.....	393
ОСОБЛИВОСТІ ЗНЕБОЛЕННЯ ЗУБІВ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Чумаченко О.В., Топчій Д.В.....	395
ТЯЖКІСТЬ ПОЄДНАНОЇ ЧЕРЕПНО-ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ТРАВМИ У ПАЦІЄНТІВ З ПЕРЕЛОМАМИ КІСТОК ЛИЦЕВОГО СКЕЛЕТА	
Шуминський Є.В., Копчак А.В.	397

кабінетів, клінічні бази відкрито в кращих приватних лікувальних закладах міста. У науковій роботі широко впроваджується комплексна діяльність з різними науково-дослідними закладами України.

Без перебільшення можна сказати, що в роботі кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця відзначається органічне поєднання науково-теоретичних розробок, підготовки лікарів-спеціалістів та значної практичної допомоги стоматологічним закладам системи охорони здоров'я України.

**НАУКОВА ШКОЛА КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НМУ
імені О.О. Богомольця. ОБГРУНТУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ
ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ**

Борисенко А.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Починаючи з наукових праць професора І.Й. Новика [17], на кафедрі терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця провідним напрямком є вивчення етіології, патогенезу та комплексного лікування захворювань пародонта. Важливою проблемою є зміни кісткової тканини альвеолярного відростка при генералізованому пародонтиті та розробка методів їх корекції. Протягом періоду існування кафедри виконано значний обсяг досліджень, результатом якого є 21 докторська та 72 кандидатських дисертацій.

Фізіологічні, біохімічні, адаптивні реакції організму значною мірою пов'язані з характером харчування. Результати експериментальних та клінічних досліджень Р.С. Назарян (2006) показали вплив дисбалансу харчування на розвиток і перебіг захворювань пародонта. Обґрунтовано принципи корекції цього дисбалансу, після усунення якого помічено значну ефективність розроблених схем комплексного лікування захворювань пародонта [16].

І.М. Федянович вивчено біохімічні показники кальцій-фосфорного обміну в кістковій тканині альвеолярного відростка щелеп та різних середовищах організму. Показано посилення катаболізму колагену кісткової тканини альвеолярного відростка, яке зростає па-

ралельно з поглибленням патологічних змін у пародонті. Для їх компенсації обрано препарат остеотропної дії Купир-Си51, який чинить антирезорбтивну, детоксикаційну, антигіпоксичну дію, стимулює утворення кісткової тканини [25].

В.І. Герелюк дослідив, що спектр ліпідних медіаторів та ступінь їх дисбалансу визначають характер перебігу (хронічний чи загострений), ступінь розвитку, клінічну картину генералізованого пародонтиту, ефективність і стабільність досягнутого лікувального ефекту [4]. Доведено, що значну роль відіграють ліпідні медіатори тканинного та мікробного походження. У тканинах ясен, ротовій рідині і крові підвищений уміст протизапальних циклооксигеназних і ліпогеназних продуктів арахідонової кислоти, детергентних ліпідів. Запропоновано препарати фосфатидилхолін (ліпін), месулід, теком, які нормалізують уміст ліпооксигеназних і циклооксигеназних продуктів арахідонової кислоти і забезпечують адекватний вплив нейтрофільних лейкоцитів на мікробну інвазію.

У дослідженнях Ю.І. Силенка [20] показано зростання спонтанного гемолізу еритроцитів крові при визначенні їх осмотичної резистентності. Це призводить до розвитку гіперкоагуляції, змін фібринолітичної активності крові в системі мікроциркуляції пародонта. Для нормалізації цих показників експериментально обґрунтованим є застосування низькомолекулярних поліпептидних препаратів.

У разі відносно нормальних тканин пародонта відзначено кореляцію активності супероксиддисмутази від загального стану організму пацієнта. При генералізованому пародонтиті активність супероксиддисмутази в ротовій рідині збільшується. Таким чином, у хворих із генералізованим пародонтитом відбувається посилення процесів пероксидації в слині і тканинах пародонта [12].

Унаслідок посилення процесів перекисного окислення ліпідів у тканинах пародонта хворих із генералізованим пародонтитом відбувається зниження ліпопротеїнів, фосфоліпідів і тригліцеридів. В результаті цього розвиваються суттєві порушення білкового обміну, які проявляються гіпо-, диспротеїнемією, гіпоальбумінемією тощо. На такому тлі легко виникає дисфункція імунної системи [19].

У дослідженні В.Г. Жирової у хворих на генералізований пародонтит відзначено значні порушення цитохімічних показників: зменшення активності різних дегідрогеназ, сукцинатдегідрогенази в нейтрофільних гранулоцитах паралельно з одночасним підвищенням

активності лактатдегідрогенази. Виявлено зміни клітинної та гуморальної ланок імунітету [8].

Н.В. Колесова провела морфологічні, електронномікроскопічні та гістохімічні дослідження біоптатів ясен у хворих із генералізованим пародонтитом. Виявлено переважання ферментів гліколізу, що знижує рівень активності епітеліальних клітин ясен і порушує їхню бар'єрну функцію. Застосування у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту препаратів метаболічної дії (Мікотон) та цитопротекторів (Мілдронат) поліпшує регенерацію тканин пародонта і подовжує терміни ремісії генералізованого пародонтиту [10].

Важливою умовою прояву патогенної дії різних подразників тканин пародонта і, зокрема, умовно-патогенної мікрофлори є зміни імунної системи організму хворих. Комплексне імунологічне дослідження дало змогу виявити різні порушення імунної системи у хворих із генералізованим пародонтитом. Виділено три ступені імунних порушень при однаковому ступені розвитку генералізованого пародонтиту. Розроблено схеми диференційованої імунокорекції залежно від ступеня імунних порушень, які дали виражений клінічний ефект [6, 9].

У виникненні захворювань пародонта значну роль відіграють зміни загальної реактивності організму, на тлі яких легко реалізують свій патогенний потенціал пародонтопатогенні мікроорганізми. У 68% хворих із генералізованим пародонтитом виявлено гострий та хронічний різновид загальноадаптивної стрес-реакції. Для нормалізації стану загальної резистентності організму, підвищення репаративних та регенеративних можливостей тканин пародонта запропоновано препарат ЕРБІСОЛ (ендогенний регенеративний біологічний імуномодулятор). Відновлено знижений до лікування рівень загальної резистентності організму: у 84% пацієнтів після лікування виявлено повноцінні реакції активації та тренування, а стресові реакції (наявні у 68% хворих до лікування) були повністю відсутні. Для місцевого лікування антибактеріальні засоби взагалі не використовували [7].

Проведене визначення особливостей мікробного спектру пародонтальних кишень при генералізованому пародонтиті виявило залежність анаеробної мікрофлори пародонтальних кишень та ступеня інфікованості *Helicobacter pylori*. Вивчено певні особливості мікрофлори пародонтальних кишень залежно від ступеня та характеру перебігу генералізованого пародонтиту. На цій основі обґрунтовано і розроблено методику диференційованої, спрямованої антибактері-

альної терапії захворювань пародонта, зокрема, у хворих на виразкову хворобу [13, 21].

Перебіг захворювань пародонта значною мірою залежить від віку пацієнтів. Зокрема, виявлено певні особливості їхньої клінічної картини в осіб молодого віку. Окрім патологічних, деякі фізіологічні стани, наприклад, вагітність, справляють значний вплив на стан тканин пародонта. Визначено певні особливості їх перебігу, удосконалено методи діагностики, розроблено схеми лікування у пацієнтів молодого віку та вагітних. У вагітних молодого віку із залізодефіцитною анемією виявлено значну (до 87,2+4,9%) поширеність захворювань пародонта. Включення до комплексного лікування захворювань пародонта у вагітних із залізодефіцитною анемією запропонованого медикаментозного комплексу забезпечує ефективність лікування захворювань пародонта [22, 24, 28].

Встановлено залежність поширеності та ступеня розвитку генералізованого пародонтиту від віку пацієнтів і тривалості захворювання на псоріаз. Розроблено ефективне комплексне патогенетично обґрунтоване лікування хворих із генералізованим пародонтитом на тлі псоріазу з використанням вітчизняного імуномодулятора ербісолу і вітамінного препарату кверцетину [26].

Визначено рівень ендогенної інтоксикації у хворих із генералізованим пародонтитом різного ступеня розвитку та перебігу. Обґрунтовано та застосовано диференційований підхід до передопераційної підготовки хворих із генералізованим пародонтитом залежно від стоматологічного статусу та показників ендогенної інтоксикації організму; розроблено алгоритми індивідуального медичного супроводу в післяопераційний період [5].

Розвиток клінічних симптомів генералізованого пародонтиту корелює з характером і ступенем метаболічних і структурних змін покривного епітелію ясен. При гіпертонічній хворобі і генералізованому пародонтиті відзначено відповідні реакції в судинах пародонта. Застосування β 1-кардіоселективних адреноблокаторів (Біпролол) справляє негативний вплив на обмін речовин (метаболічні порушення), структуру епітеліальних і сполучнотканинних клітин, на судини і нерви пародонта (зокрема, ясен). Усе це стало підставою включення тіотріазоліну в схему комплексного лікування генералізованого пародонтиту у хворих на артеріальну гіпертензію [27].

Експериментально та теоретично обґрунтовано можливість застосування біокерамічного композиту легованого іонами срібла та міді і остеотропної композиції на його основі для пластики пародонтальних внутрішньокісткових кишень [14].

Визначено характерні для різних форм захворювань пародонта особливості маркерів гіпоксії, дисфункції ендотелію судин, прооксидантно-антиоксидантної системи та метаболічно-енергетичних процесів у тканинах пародонта. Обґрунтовано та розроблено раціональну патогенетично спрямовану лікувальну схему корекції гіпоксії в комплексному лікуванні хворих із захворюваннями пародонта [3].

Для профілактики та лікування захворювань пародонта експериментально і клінічно обґрунтовано застосування розробленого мукозального гелю Нанозолото, який містить наночасточки золота [23].

Виявлено закономірності впливу місцевих чинників ризику в разі виникнення основного клінічного симптому та характер їх впливу на розвиток запальних захворювань пародонта в осіб молодого віку. Розроблено найбільш раціональні алгоритми застосування лікувально-профілактичних гігієнічних комплексів для лікування пацієнтів із захворюваннями пародонта залежно від переважання основного симптому захворювання: кровоточивості, гіперестезії та галітозу [15].

Експериментально і клінічно обґрунтовано корекцію порушень метаболізму оксиду азоту в комплексному лікуванні захворювань пародонта. Результати клініко-лабораторних досліджень показали високу ефективність запропонованої медикаментозної композиції для лікування і профілактики хворих із генералізованим пародонтитом [11].

У жінок, які приймали пероральні контрацептиви, виявлено більшу частоту поширеності захворювань пародонта. Для профілактики та лікування захворювань пародонта у цих жінок розроблено спосіб лікування їх і показано його ефективність [2].

Експериментально і клінічно доведено підвищення ефективності лікування періодонтиту і генералізованого пародонтиту шляхом використання медикаментозних комплексів для премедикації під час лікування цих стоматологічних захворювань в осіб з різним типом (симпатичний, парасимпатичний) вегетативної нервової системи [1].

Проведені науковцями кафедри дослідження дають змогу уточнити певні моменти патогенезу генералізованого пародонтиту і успішно продовжуються співробітниками інших кафедр України.

Література

1. Батіг В.М. Особливості лікування періодонтиту та захворювань пародонта залежно від типу вегетативної нервової системи пацієнтів: Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. –Київ, 2020. – 43 с.
2. Ватанха Т.В. Профілактика та лікування уражень пародонта у жінок, які приймають гормональні контрацептиви: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2020. – 19 с.
3. Воловик І.А. Корекція гіпоксії в комплексному лікуванні захворювань пародонта: Автореф. дис. ...канд. мед. наук. – Київ, 2018. – 19 с.
4. Герелюк В.І. Роль ліпідних медіаторів у перебігу генералізованого пародонтиту та ефективність їх корекції в комплексному лікуванні: Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. – Івано-Франківськ, 2001. – 36 с.
5. Григ Н.І. Особливості передопераційної підготовки та медикаментозного супроводу хірургічного лікування хворих на генералізований пародонтит: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2012. – 17 с.
6. Гужевська Н.С. Клінічна ефективність застосування фітозасобів багатоспрямованої дії в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2000. – 20 с.
7. Дземан Н.А. Корекція порушень загальноадаптивних реакцій організму у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2005. – 20 с.
8. Жирова В.Г. Порушення систем гемостазу, клітинного і гуморального імунітету при запальних і дистрофічно-запальних захворюваннях пародонта у підлітків та їх корекція у комплексному лікуванні: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2002. – 20 с.
9. Коленко Ю.Г. Імунні порушення у хворих на генералізований пародонтит та їх корекція у комплексному лікуванні: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2002. – 20 с.
10. Колесова Н.В. Особливості альтерації і репаративної регенерації епітелію ясен при генералізованому пародонтиті та їхня фармакологічна корекція: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2002. – 20 с.
11. Куваєв О.С. Регуляція порушень метаболізму оксиду азоту в комплексному лікуванні захворювань пародонта: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2020. – 19 с.
12. Леснухіна Г.Л. Комплексне лікування генералізованого пародонтиту з корекцією порушень перекисного окислення ліпідів: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2000. – 20 с.
13. Линовичка О.В. Вибір антибактеріальних препаратів у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту у хворих на виразкову хворобу шлунку та дванадцятипалої кишки, асоційованої з *Helicobacter Pylori*: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2002. – 20 с.
14. Лисенко О.С. Клініко-експериментальне обґрунтування використання модифікованої біокераміки при хірургічному лікуванні хворих на генералізований пародонтит. Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2016. – 17 с.
15. Мялківський К.О. Обґрунтування диференційованого вибору засобів індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях пародонта в осіб молодого віку. Автореф. дис....канд. мед. наук. – Одеса, 2020. – 19 с.
16. Назарян Р.С. Патогенетичне обґрунтування корекції аліментарного фактора у комплексному лікуванні хвороб пародонта: Автореф. дис. ... доктора мед. наук. – Київ, 2006. – 36 с.

17. Новик І.О. Пародонтоз. – К.: Здоров'я, 1964. – 326 с.
18. Поворознюк В.В., Мазур І.П. Костная система и заболевания пародонта. – К., 2003. – 446 с.
19. Середюк І.Н. Клініко-патогенетичні особливості застосування протизапальних засобів та ангіопротекторів в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2005. – 20 с.
20. Силенко Ю.І. Клініко-патогенетичне обґрунтування лікування генералізованого пародонтиту з використанням низькомолекулярних поліпептидних препаратів: Автореф. дис. ... доктора мед. наук. – Полтава, 2000. – 40 с.
21. Тивоненко Л.І. Обґрунтування диференційованої антибактеріальної терапії та оцінка її ефективності у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2007. – 20 с.
22. Тімохіна Т.О. Клініка, профілактика і лікування хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота у жінок репродуктивного віку із залізодефіцитною анемією: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2013. – 17 с.
23. Ткач О.Б. Експериментально-клінічне обґрунтування застосування мукозального гелю, модифікованого наночастинками золота, в комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2018. – 19 с.
24. Ткаченко А.Г. Особливості клінічного перебігу, лікування та профілактики генералізованого пародонтиту у осіб молодого віку 18–25 років: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2006. – 20 с.
25. Федянович І.М. Особливості порушень метаболізму кісткової тканини пародонта при генералізованому пародонтиті та можливості їх спрямованої фармакологічної корекції: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2004. – 20 с.
26. Чегринюк Л.Т. Особливості клінічного перебігу та лікування генералізованого пародонтиту при псоріазі: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2011. – 17 с.
27. Черкасова О.В. Комплексне лікування генералізованого пародонтиту у пацієнтів молодого віку з артеріальною гіпертензією: Автореф. дис....канд. мед. наук. – Київ, 2013. – 17 с.
28. Шекера О.О. Особливості клініки, діагностики, профілактики та лікування захворювань пародонта у вагітних із акушерською патологією: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 2008. – 18 с.

ПРОФЕСОР І.О. НОВИК – ФУНДАТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ПАРОДОНТОЛОГІЇ

Борисенко А.В., Дікова І.Г., Кононова О.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
кафедра терапевтичної стоматології
м. Київ, Україна

З-поміж видатних організаторів стоматології, котрі у важкі часи становлення галузі зробили дуже багато для її розвитку, варто згадати професора І.Й. Новика. З його ім'ям тісно пов'язані розвиток і організація надання допомоги пацієнтам із захворюваннями пародонта